

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicijs Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 29.

V Ljubljani, v torek 5. februvarija 1884.

Letnik XII.

Vlada pa izjemne določbe.

Z Dunaja, 4. februvarija.

V sobotni seji budgetnega odseka so liberalni poslanci od ministerskega predsednika zahtevali pojasnil zaradi izjemnih določb, ki jih je vlada za Dunaj in okolico njegovo razglasila. Grof Taaffe je odgovoril, da v javni seji državnega zbora ne bo mogel dosti povedati; ako se pa voli odsek, in se ne bo bati, da bi se reč obesila na velik zvon, bode dotičnemu odseku dal vsa potrebna pojasnila. Desnica hoče za pretresanje dotičnih predlogov nasvetovati poseben odsek 24 udov, ki se bode morda volil že v torek. Razni klubi so se tudi že dogovorili, ktere kandidate hočejo v imenovani odsek priporočati svojim tovarišem, in je bilo sklenjeno, da bode desnica v ta odsek volila vseh 15 mož, ki so v izvršitvenem odseku desničnem. Levica bode imela v novem odseku 9 zastopnikov. Ta odsek bo toraj od vlade zvedel skrivnosti, ki so jo pripravile, da je oklicala omenjene izjemne določbe. Iz dosedanjih skušenj pa si ne upamo trditi, da bi to ostalo tajno, kakor vlada želi, in se nam zaradi reči same dozdeva potrebno. Kadar koli so se namreč v odsekih obravnavale reči, ki bi bile imele tajne ostanke, razodevali so jih liberalni poslanci časnikarskim poročevalcem, in drugi dan smo take tajnosti našli večidel že po vseh liberalnih listih. Konservativni poslanci molče, kakor tirjate vest in dolžnost, liberalni pa komaj čakajo, da jo spravijo med svet. Zato bi skoraj že zdaj rekel, da bo v malo dneh ves svet vedel, kar se vladi dozdeva tako kočljivo, da si o njem ne upa govoriti v državnem zboru.

Liberalni poslanci pa niso bili zadovoljni od vlade zahtevati samo pojasnil, tirjali so od nje tudi pomnožitev policajev na Dunaji, in dr. Sturm stavil je predlog, naj vlada v ta namen v letni proračun postavi nov znesek. Vlada se temu v budgetnem odseku ni protivila in tako je bil Sturmov predlog sprejet.

V današnjih dunajskih listih nahajamo neki govor, ki ga je o izjemnih določbah imel dopisnik angleškega lista „Standart“ z ministrom Taaffetom. Dosti, se vé da, iz tega pogovora ne izvemo, ker je pač vsakemu človeku jasno, da vlada svojih skrivnosti ne bode razodevala časnikarjem. Tudi to ni nič kaj posebnega, da je minister omenjenemu dopisniku rekel, da tudi državnemu zboru ne bode dosti več povedal, kakor njemu, da je vlada z izjemnimi določbami čakala, dokler je mogla, da pa mora skrbeti za varstvo življenja in premoženja svojih podložnikov. Minister je neki tudi rekel, da ne misli s temi izjemami zatirati liberalizma ali časnikarstva, in da zato po zgledu Nemčije ni hotel dati novih postav zoper socialiste, ker bi bil moral te postav predložiti državnemu zboru in bi bili morda meseci pretekli, preden bi bil državni zbor izdelal in sprejel dotične predloge. Tudi zoper delavce same ni hotel obrniti izjemnih določb, ker je poštenih, mirnih in marljivih delavcev, ki bi bili hudo razžaljeni, ako bi se bile samo za delavski stan razglasile izjemne postavbe. Sicer pa vlada neče samo skrbeti za red in mir, ampak bo tudi pazila na vse opravičene želje in pritožbe delavcev, ter si po svoji moči prizadevala jim vstrezati.

„Wiener allgemeine Zeitung“ danes zopet ponavlja staro novico ali pravljico, da bode državni zbor razpuščen, kadar bo dovršil posvetovanje o letnem državnem proračunu. Ker je pa državni zbor s tako nepotrebnimi rečmi, kakor so se obravnavale zadnje dni, potrosil veliko časa, je nujnejše in potrebnejše delo zaostalo in se nikakor ni nadejati, da bi bil letni proračun do Velike noči dovršen v zbornici. Ko se letos zbor razide na počitnice, imel bo le še eno leto zborovati, in ako dotlej ne bo razpuščen, sama po sebi potečejo poslanstva. Listi, ki raznašajo novico o razpustu državnega zbora, bodo toraj enkrat, ako prej ne, vsaj drugo leto, gotovo pravo zadeli!

Slovani v Aziji.

Česki „Pokrok“ je prinesel pred nekoliko dnevi kaj zanimiv spis: „Slovani v Aziji“, ki ga je spisalo, kakor vse kaže, spretno pero. Za vsacega Slovana mikavna vsebina, način razpravljanja in vsaj, kakor se nam zdi, srečni sklepi o bodočnosti azijskih Slovanov delajo to razpravo še posebno zanimivo. Radi tega ga tudi mi podamo našim bralcem v slovenski prestavi.

Trditev, da prebivajo Slovani od Šumave do Urala, že zdavna ni več resnična, ker se je razširil ta veliki narod tudi za Uralom, na dvakrat večem prostoru, nego je oni med Šumavo in Uralom. Zato smemo po vsi pravici reči, da se raztezajo Slovani od Šumave do tihega morja, da, dokler so imeli Rusi v oblasti tudi zahodnji del najbolj severne Amerike s polotokom Alaško, razširile so se njihove naselbine še celo onstran tihega morja.

Pot vsem ruskim podjetjem kažejo Kozaki in oni so tudi prvi stopili na ameriška tla. Ime mesta Sič-a ali Novega Arhangelsk-a kaže, da so ga ustanovili Kozaki. Slovanski živelj naselil se je v precejšnjem številu tudi v Alaški in ko so l. 1867 Rusi odstopili svoje ameriško posestvo Zedinjenim državam, pokazalo se je, koliko Slovanov je bilo v tem mrzlem kraju. A ko so jeli zahajati med nje ameriški kupci in uradniki, jeli so se tudi ti Slovani učiti tujega jezika in zanemarjati svoj lasten; saj znano je, kako ljubijo Slovani sploh vse tuje, posebno tuj jezik.

Če tudi ni noben Rus žaloval po ameriškem ozemlju in jim ni bilo dosti za izgubljeno rusko naselbino, marveč so se še radovali, da se že tako na toliko delov razcepljena moč še bolj ne kosá, vendar se nam nehoté vriva vprašanje, kaj bi bilo, ko bi se to še dalje ponavljalo? Ako Rusi odstopijo kak del svojega azijskega posestva, ali ga pa zgube: ali ne bo zgubljen tudi ruski živelj v onem kraju in se mar ne bo zgodilo to, kar se godi od l. 1867 sem

LISTEK.

Indija Komandija.

Spisal dr. A. M.

(Dalje.)

III. pismo.

Raduj se z menoj, brate v Skalovji, raduj se, tvoja radost ne poznaj ne mere ne konca! V Komandijo se vrača veselje. Ne več na vzhodu, kakor do zdaj, ampak na zahodu, daleč tam na zahodu vidim zarijo vstajati, ki obeta Komandiji novo luč, žarki njeni so začeli že sijati, in kmalu, kmalu prisijejo do nas. Toda prelubi moj, nečem več skrivati; odpri se, srce, in izsuj prijatelju v Skalovji, kar čutiš. Po tolikih letih žalosti in obupa dobili smo vendar vest o prelubem Tonku županovem. Došlo nam je pismo, pismo daleč od tam, kjer se hodi solnce vsak večer v morje kopat. V tem ko ti pišem, sem pri županovih v Koludrovici, in ono pismo držim v svojih lastnih rokah; župan je od veselja tako prevzet, da ga ni mogel prebrati. In glej, to pismo prelubi, glej, prepisem ti ga od prve črke do zadnje. Čuj!

Prelubi oče in bratje in sestre in pa vi vsi visoki Koludrovčanje!

Oj oblaci vi, ki od silnega zefirja gnani, drvite gor nad mojo glavo, oblaci, prosim, ko do Komandije pridrvite, da Tonek še živi, recite. In ve, o ptice in orli gor visoki, ki v solčni svetlobi letate, ko do Komandije priletite, da Tonek še na zemlji biva, oznanite. Da, da, prelubi oče in Koludrovčanje vsi, akoprav človek ne sme ničesar trditi, vendar mislim, da sem, ali vsaj zdi se mi, da mislim, da sem. In v tem trenutku, prav zdaj večna skončno-neskončna, misleča, vesoljno vse obsegajoča moč pognala me je na vrhunec svoje pameti, v kateri spoznam prvi početek svoje lastne prikazni v vesmiru. O čudo! popolnoma sem bil zabil, da se je moja zibel gugala v Komandiji, in zdaj po šestnajstih letih v večni ideji berem zgodovino lastnega jaza.

Glej, tu le spoznam, da je moj oče neki Štefulja, zdaj župan koludrovski; in njegov oče, to je moj ded, je prišel s tujega v Komandijo, bilo mu je ime Kaucijan in je bil v petem členu soroden nekemu imenitnemu možu, ki se je zovel ne vem že kako, a vendar nekako podobno njemu. Temu imenitnemu možu soroden bil je neki Smerekar, menda Nemeč, ker tam gori na Nemškem raste rade smreke;

dali so mu to ime, ker je baje trdil, da smereka prav za prav ni smereka, ampak se le zdi; in to je, revež trdil, akoprav je vse Nemško po smoli dišalo. Smerekar, nju stričnik, pa je bil imenitni Šel . . . , ali prav za prav Silnik. Bil je namreč čevljar, ki je svojega strica in prastrica raztrgane čevlje prenaresil in izdelal iz njih nov čevlj; rabil je pa pri tem tako veliko šilo, da je prevrtal zemljo in nebo in vse na-nje nataknil. Temu stričnik spet je bil neki He — Heg . . . , ali Higl, ali menda Igel, recimo mu torej Jež, ker so mu strčale iz kože tako strašanske igle, da mu ni mogel nikdo do živega; ta je enkrat v svoji pameti celó zvezde iskal in menda tudi našel, a le repatice.

A zdaj pa spet nazaj. Govoril sem o očetu in dedu. Mojega očeta očetu oče, ali moj praded bil je neki Rudeč, ki je bil sorodnik imenitnemu sanjaču Ru . . . Rus — ali tako nekako, zadnji slog mi je ušel. Vidite, kaki veleumi, kako silno silne velikosti stojé v vrsti mojih pradedov!

Tu spet ugledam četo slavnih modrijanov; eden družega se drže; a škoda, da jim imen ne morem brati, ker so tako čudno pisana, menda arabski kali. Posebno se mi zdi imeniten eden z doktorsko suknjo in s pravim zdravniškim nosom; pamet, s katero je on mislil in modroval, je tako velika, da obsega vse

v Alaski, kjer se ruski jezik vedno bolj opušta, odkar je dežela v drugih rokah?

Ako pregledujemo rusko gibanje v Aziji, vidimo, da se ta narod vedno bolj cepi in se pomika v eno mer na vzhod in jugovzhod, narodopisne mejnike na zapadu zanemarija, ali se pa še celo umika drugemu življu. Kolikor bolj silijo narodnogospodarske razmere in premembe v Evropi živčevje Ruse, da zapuste svojo domovino in si poiščejo v Aziji drugo, tem bolj se širi med njimi neka nestanovitnost, ki jim bo enkrat še veliko škodovala.

Že zdaj je evropski del Rusije v primeri z zapadnimi državami slabo obljuden in še tu ne živijo Slovani v nepretrganih skupinah, ker med njimi je mnogo družih narodov, kakor Tataři, Baskiri itd., kako se bo ta razmera v škodo Slovanov še poslabšala, ko se poloti tudi teh narodov tista nestanovitnost in „Drang nach Osten!“ A, če bo tako dalje šlo, se bo to zgodilo, pa ne samo pri neslovanskih narodih, ki živijo v evropski Rusiji, ampak tudi pri onih, ki bivajo v še slabše obljudeni Sibiriji.

Ali se mar more govoriti o intenzivi, ko je v vsej Aziji le 4.120.000 Slovanov (največ Rusov) na velikem prostoru, ki meri nad 260.000 kvadratnih milj?

Komu ne pride pri tem pogledu na misel posebnost starih Slovanov, ki so se v srečnih okoliščinah neskončno daleč razprostrli, pa nič za to skrbeli, da bi se živeli ojačili in se pripravili za sovražni napad?

Kakor so namreč nekdanji naši pradedje zasedli pokrajine med Vislo in Labo, da, še celo do Rene se razširili; kakor so stanovali na južnem švedskem pobočju in na mnogih otokih, ki pripadajo tej deželi (kar uče učenjaki); kakor so poslali svoje naselbine na Bavarsko, na Tirolsko in Furlansko in so se za časa bulgarskega in srbskega cesarstva razlili po vsem balkanskem polotoku ter prodrli celo na Grško: tako se pomikajo sedaj Rusi od vseh strani na vzhod. Zato je popolnoma opravičeno vprašanje, ali ne bo zadela tudi teh naselbin žalostna osoda starih Slovanov, katerim je bila silna raztresenost vzrok prežgodnjega pogina? Bog daj, da se ne vresniči želja nekterih politikov, ki privoščiijo nam Slovanom le nezmerne azijske planjave in bi radi videli, da v kratkem zapustimo drugim narodom našo lepo domovino. Če pa opazujemo, kako se ruski, posebno pa še poljski narod vedno bolj proti vzhodu pomika, na mesto da bi branil zapadno granico, nam to ne vzbuja nič kaj velikega upanja.

Predno pa o teh vprašanjih podrobneje spregovorimo in o slovanskih naselbinah v Aziji kaj več povemo, pogledajmo zgodovinski razvoj ruske moči v Aziji, ker ta razvoj nam kaže, zakaj so se ruske naselbine v nekterih krajih bolj opomogle kakor druge; nekatere še celo tako, da o njihovi bodočnosti ni treba dvomiti, med tem ko so druge slabše obljudene in toraj bolj pristopne raznim spremembam.

Rasti je začela ruska moč za časa Ivana Groznega, ki je premagal (l. 1552) kazanskega in (l. 1556) astrahanskega kana, ter podvrnil si njuno zemljo in jo odprl ruskemu naseljevanju. Narodje, ki stanejejo v teh dveh kanatih (Mordvini, Čermizi, Votjaci, posebno pa Tataři), vzdržali so se tudi pod ruskim,

že 300 let trajajočim gospodstvom, če prav so zdaj od vseh strani od Rusov obdani. To je zanimivo in karakteristično, ker kaže, kako „zatirajo“ Rusi v Aziji druge narodnosti. Tu je narodopisni pregled iz kazanske gubernije. Vsega prebivalstva je 1.670.000; izmed teh je 696.000 Slovanov, 483.000 Tatarov, 361.000 Čuvasov, 4000 Čeremizov, 18.000 Mordvinov in 8000 Votjakov.

Ko so že v evropski Rusiji narodnosti tako pomešane, ne smemo boljših razmer pričakovati v onih delih Azije, ki so še le v 16. stoletju pripadle k Rusiji. Kmalu po padu Kazana in Astrahana (l. 1579) prekorajil je slavni kozakiški hetman (vodja) Jermak v družbi Strogonovi Ural ter se je napotil proti sibirskemu kanu. Po mnogih, hudih bojih bil je l. 1584 kan Kučum premagan in njegovo glavno mesto Sibir ali Isker vzeto: 6000 kvadratnih milj pripadlo je Rusom, ki so nazvali kraj po glavnem mestu Sibirijo. Na ozemlju, kjer je bilo takrat mesto Sibir, nastal je pozneje Tobolsk, ki je bil dolgo časa sedež vlade nad vso rusko Azijo. Daljšim podjetjem in pridobitvam ni bilo več ovire na poti.

L. 1619 prišli so ruski junaki že do Jenisej-a, in zdaj je bilo tudi v tem kraju treba mesta, iz katerega naj bi se vladale bližnje pokrajine: l. 1629 položili so temelj mestu Tomsk-u, ki ima v današnjih dneh še celo univerzo. Dve leti pozneje plapolala je ruska zastava ob obali reke Lene in l. 1640 ob pobočju bajkalskega jezera. L. 1644 došel je kozak Stachuin do reke Kolime, štiri leta potem pa Dežnev celo do ledenega morja.

L. 1650 je bila s pomočjo kupcev prisvojena amurska pokrajina, kjer je nastala trdnjava Abhazim.

Za te oddaljene kraje treba je bilo novega središča, kjer naj bi se koncentrirale vse oblasti. Zato so l. 1669 postavili temelj Irkutsk-u, ki je sedaj sirska metropola. Koj prihodnje leto prisvojil je kozak Atlasov Kamčatko ruski oblasti, a amursko ozemlje odvzeli so ji Kitajci (l. 1689).

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. februarija.

Notranje dežele.

Večina *nemških listov* se strinja z najnovejšim ukrepom sedanje vlade, z izjemnim stanom za Dunaj in okolico, le „Deutsche Zeitung“ pravi, da je to krivica. Po določbah izjemnega stanu se bodo tudi obsojevale in kaznovale vse tiste osebe, ktere bi potuho dajale osobam povrnivšim se na Dunaj, ako jih je policija že kedaj od ondot izgnala; dalje tiste, ki bi ne hotele redarjem odmah na pomoč priskočiti, ako oni razganjajo poulične nabore, in konečno vse tiste osebe, ki po javnih prostorih na demonstrativen način zabavljajo zoper obstoječi red ali pa demonstrativna znamenja na sebi nosijo.

Državnozborna levica si je na Dunaji vodo popolnoma skalila. Povsod, v priprostitih družinah, kakor v visokih palačah obsojajo se liberalni kričarji na levici, ker jim v tako resnem času, kakor je ravno sedaj za Dunaj in za okolico, kjer predzrna morilna roka anarhistov nož, revolver in dinamit vihti, ni bilo nič pametnejega na umu, kakor dvoje vprašanj o jezikovnih pravicah na dnevni red spra-

viti, za kateri se je več kakor cel teden potratilo, ki pa nimate in ne bi imeli za Nemce tudi ne najmanjše koristi. Saj se je pa tudi obema, Wurmbandovemu kakor Herbstovemu predlogu zgodilo, česar sta bila vredna! Pogreznila sta se v nič, iz katerega sta prišla. Levica se svojo večno opozicijo proti vladi in desnici ni malo pripomogla, da je anarhistom in socialistom toliko greben zrastel, da so javno z nožem v roci nastopili! Ko bi se bilo v državnem zboru namesto večnih napadov, ktere je levica na vlado in desnico provzročevala, delalo in posvetovalo, kako bi se po najkrajšem potu pomagalo četrtemu stanu, kolikor ima namreč opravičenih teženj, bi dandanes pač ne bilo potreba na Dunaji izjemnega stanu. Pa tudi „fakcijski“ listi si ne morejo rok umiti. Ti so pa skoraj še več zakrivilili se svojim grdim pisanjem na „slovansko vlado“, ter ji tu pa tudi vso mizerijo podtikali, ter so s tem kratkovidne delavske voditelje zapeljali na napačno pot, na kateri so sedaj tako daleč zagazili, da se morajo se silo, ki ima za spremljevalko se saboj ojestrost brez milosti, zavračati. In tudi še sedaj, ko izjemni stan že zapoveduje, da bodo vsakega kaznovali, kdor bi napravil javne demonstracije, se dr. Menger ne boji predlagati, da naj dunajski magistrat proti izjemnemu stanu demonstracijo napravi. Če tudi se je dunajski magistrat že temu in onemu zagrizeneu na limance vsedel, že na tega in onega „gimpeljna“ nasvet marsiktero neumnost napravil, se vendar nadjamo, da bode dr. Mengerju hrbet obrnil ali pa, kar bi še boljše bilo, mu pokazal, kje je tesar izhod naredil!

Med *dunajskimi liberalci* in *hrvaškimi Starčevićanci* je neko sorodstvo, kakor med laškimi orehi in košaki. Posebno dobro jih označuje „Oesterr. Corresp.“, rekoč: „Liberalci so se v državnem zboru obnašali kakor ljudje, ki nimajo najmanjše olike in dostojnosti ne poznajo. Sikali in pisali, tulili in rujevali so, kolikorkrat se je kak konservativci ali pa kak minister oglasil. Skoraj so zdivjali od veselja, ko je padel Groholskijev predlog, in zbesniti so hoteli, ko se je odbil Wurmbandov, katerega so pred dvema leti sami kakor neprilicnega in času nesposobnega zavrgli. To ni družega, kakor terorizem (strahovanje), katerega se je levica poslužila hotela, da bi vodo v državnem zboru na svoj mlin napeljala; in temu terorizmu ni potreba mnogo poguma, pač pa toliko več zdravih pljuč, dolgega jezika in preziranja vsake dostojnosti. Ali naj res tak terorizem levičarjem zopet do gospodarstva pomaga, ali naj se to smatra za pospeševanje olike in razsvitljenja? Kaj še! To ni družega, kakor izraz obupnosti in pojemajoče moči! Kakor divja levica v hiši, tako besnijo njeni pomagači na galeriji, ki se ne zadovoljuje le z vpitjem in sikanjem, temveč morajo tudi še skakati in z nogami ceptati, kadar se jim da znamenje od spodaj. Predsednik Smolka imel je več kot tri ure z razsajalci nadčloveško potrpljenje, preden je dal galerije sprazniti, in več kot dvanajst minut je preteklo, preden se je rediteljema posrečilo trmoglave obiskovalce venkaj spraviti. Takemu škandalu in strahovanju, kakor ga levica in galerija ljubi, mora se do živega priti.

Na Hrvaškem so prišli do spoznanja, da je še najbolje in za narod največje koristi, ako se narodna stranka z vlado zopet sprijazni in obe skupno v prid naroda delujeta. Ene duše in enih misli morate biti pri vsem svojem postopanju. Ni zadosti, ako se pravi: „naše stališče je pogodben zakon!“ kar se samo ob sebi razume, toda ta okvir se ne prilega narodnemu delovanju, prevelik je. Nagodbena postava naj ostane, kakor je, stališče vsega javnega življenja in gledati se mora na to, da se bomo tudi ondi z njo soznali, kjer se do sedaj še nismo; kako pa da se bomo soznali, je tista težavna naloga, ki se bo v Budapeštu pri zborovanju določila. Ako se jim ondi posreči, da bodo pravo zadeli, po-

druge pameti in ni nič manjša kakor nebo in zemlja. Toda dalje. Tu najdem v vrsti svojih pradedov celo imenitnega Tineta egipčanskega, ki je imel brezštevila sinov in unukov. Tu spet stoji neki Plo . . ali prav za prav Pol-tine in Prokl, ne vem, morda skrajšano iz Proklet, nekako tako kakor izgovarjajo Francozi.

Pridem do starega veka, in še ne jenja vrsta mojih pradedov. V nji najdem slavnega Jenona, pranjea Katonovega. Slednjič pridem do Pitagore, ki je bil tako srečen, da je slišal ono svetovno godbo, v kateri gode luna klarinet tako milo, da medved na nebu s kozlom pleše. O tem Pitagori uganjajo, da je bil sin nekega kamnoredca, kar je pa le deloma res, ker kosti je imel sicer kamnite, a meso zloženo iz samih števil, noge iz logaritmov; pamet pa mu je prišla z nebes. Da, da, pamet se mu je rodila iz Zenove glave, Pitagora, moj prvi praded, je Zenove rodovine.

Tako tedaj, tako sem prišel do prvega početka svojega. Da, visoki Koludrovčanje, Zenove krvi sem, Zenovih kosti, Zenovo srce bje mi v prsih, navdaja me Zenova pamet. O pamet, večna pamet olimpskega Zena, ki zdaj v meni siješ in mi razodevaš neskončne skrivnosti mojega početka, jaz te obja-

mem z rokami in mislijo in se v te pogreznem in v tebi večno jenjam biti. In od tega trenutka, o Koludrovčanje poslušajte, zapomnite si in ne zabite, od tega trenutka, moja pamet je večnega Zena pamet, moji možgani njegovi možgani. In ta pamet pravi: nazaj, nazaj v Indijo Komandijo, nazaj v Koludrovico! In srce mogočno trka: Nazaj, nazaj k očetu, nazaj k bratom in sestram! To neskončno hrepenenje rase od dne do dne in sam ne vem, koliko časa se mu bom mogel vstavljati. Vem, pride ura, ko me neskončna moč, ki v meni klije, zgrabi in proč od tod, proč čez gore in doline, čez morje in reke ponese v Komandijo. Tedaj pa, o Koludrovčanje, opomnim vas, tedaj vedite, da je prišel k vam Tonek županov s Zenovo pametjo! In tedaj bo vsa Komandija tako razsvitljena, da ne bo treba ne solnea podnevi, ne lune ponoči, ne drugih starih svetilnic nebeskih, vse bo razsvitljala luč, katero vam jaz prižgem, ne na nebu, ampak tam na Škratlejevici, sredi Komandije! Do tedaj pa zdravstvujte!

Na svidenje!

Tonek.

To je pismo, kaj ne, brate v Skalovji? In potem bi zameril Koludrovčanom, ako od golega veselja že dva dni ne jedó? Preljubi divni zlog tega

pisma je mene in tako tudi Koludrovčane tako vzvišal in povzdignil, da smo od včeraj sem vsi za pol metra viši, a tudi pamet naša in celo besede so se nam podaljšale. Da je to res, čuj, zapojem ti po najnovejši koludrovški meri:

Dolgo časa dolgo so Koludrovčanje dolgi, metra pol zdaj daljši Jokali, pretakali in brisali solze po nosu jim tekoče, Tonek dolgo iskajoči starši, mlajši, daljši vsi in krajši; Tonek se oglasil, vsi stegnili se, veselja vse ropoče!

Tako, ljubi moj, se bo odslej v Indiji Komandiji pevalo. Kaj ne, da bo krasno!

Toda čas bo skorej, da sklenem pismo.

Zdravstvuj, brate v Skalovji!

Na svidenje!

Tvoj prijatelj v Komandiji.

Ne zameri, zdaj še le sem zapazil, da v začetku pisma nisem zapisal data. Krivo je bilo preveliko veselje, katero sem moral hitro hitro izliti, da mi ni srce počilo. Zgodi se pa na konci.

V Koludrovici 32. aprila . . . 7

Dodatek pisateljev. Tudi tukaj je letnica v originalu tako pohabljen, da ni moč razločiti, kakor zadnjo številko. Škoda, da je naš prijatelj vse letnice tako skrajno na stran pisal; tako ne moremo nikako zvedeti, kedaj se je naša zgodovina vršila.

tem je miren in srečen razvoj na leta in leta zagotovljen, ako ne, bo pa tudi narodni stranki menda na večno odklenalo.

Vnanje države.

Iz Belgrada se poroča, da je zopet težka roka ministra Kristića zadela več uradnikov in učiteljev, ki so proti vladi pri volitvah rovali. Odstavil jih je vse iz služeb.

Iz Bukarešta se poroča, da škandal, ki so ga na narodnogospodarskem polju priredili valaški pooblaščenici v Jassy avstrijskemu generalkonsulu, ni bil tako velik, kakor so ga časniki slikali, in da zaradi tega ne bo nikakega diplomatskega poslovanja. Naj bo tako ali tako, razžalenje se je zgodilo, to je dejanski dekazano, kako se bode zbrisalo, je reč države in diplomatov.

Rusija se pripravlja, da vpelje v Kavkazu splošno vojačenje. Pred tem bo pa ljudem ondi še orožje pobrala. Kavkaška plemena pripadajo dvema veroizpovedanema; so mohamedani in kristjani. Mohamedani so do sedaj še ob vsaki priložnosti Rusom sovražstvo pokazali. Iz teh misli Rusija napraviti konjike, iz kristjanov pa pešce, in to pa zaradi tega, ker neče mohamedanom pušk v roke dati. Za slučaj, da bi se Turčija zamotala z Rusijo v kakošno vojsko, premestile se bodo kavkaške vojaške tolpe v notranje pokrajine velike Rusije. Opraviti bodo še silno veliko imeli, preden si bodo vse vredili.

Denarja povsod manjka in toraj tudi na **Grškem**. Da se pa Grška kolikor mogoče tej nepriličnosti izogne, sklenila je petrolej, žveplenke, in „kvarte“ pod monopol dajati, t. j. da bo država te reči sama prodajala, kakor pri nas tabak, smodnik ali pa sol. Od petrolja nadajajo se dva milijona drahem (40 kr.), od žveplenk jeden in od kvart pol milijona drahem dobiti. Vse imenovano blago Avstrija tja pošilja.

Na **Francoskem** se nekaj kuha, kakor leta 1848. Delavci vpijejo za kruhom, ministri se pa posvetujejo, na kakšen način bi se jim dal zaslužek. Princ Napolaon pa misli, da je sedaj le njegov čas prišel, kakor leta 1851 za Louis Napoleona, da si bo vstvaril agitacijo, ki bo zanj delovala. Bonapartisti so sklenili 17. februarja sklicati veliki bonapartistički zbor.

Francoska je zgubila moža, ki je bil Napoleon III. desna roka, ali kakor so ga nekateri tudi imenovali „namestni cesar francoski“. Ta mož je bil Evgen Rouher, kterege se je Napoleon III. posluževal, kakor Mozes Arona. Napoleon je mislil, Rouher je pa govoril, kajti bil je jeden prvih govornikov v družem cesarstvu. Rojen je bil l. 1814 30. novembra v Bione, kjer se je po dokončanih študijah odvetniškemu stanu posvetil. Bil je jako nadarjen in že leta 1848 prištevati so ga najodličnejim odvetnikom bionskim. Po februarvskem prevratu poslali so ga v narodno zbornico, kjer se je odmah toliko zvedenega pokazal, da so ga že bodoče leto volili v postavodajalno zbornico, kjer so ga kmalo postavili na čelo pravosodnemu ministerstvu in kjer je ostal do leta 1851. Takrat se je pa odpovedal, toda le za malo časa. Po državnem polomu prevzel je zopet ministerstvo pravosodja, če tudi ne za dolgo, kajti kmalo se je jel više in više sprehajati, dokler je naposled postal ravnatelj v postavodajalnem oddelku, pravosodja in zunanjih zadev. Vse to godilo se je od 23. januarja 1852 pa do 3. februarja ravno tistega leta. Cesar Napoleon je v Rouherju spoznal moža, ki se da povsod porabiti, ki je pa vrh tega tudi še silno moder, in govornik, da mu ga ni para, njemu in državi čez vse vdan in veren. Zato ga je imenoval 3. februarja 1852 za državnega ministra ter mu ob enem tudi izročil stolico poljedelsko, trgovinsko in portefelj za javna dela, kar je Rouher do leta 1863 obdržal. Odslej so ga pošiljali sedaj sem, sedaj tje; kjer je bilo treba skleniti kako imenitno trgovinsko pogodbo, sklepal je je Rouher in to mu je zopet obilno domačih in tujih odlik prineslo. Leta 1869 postal je predsednik senata in leta 1870 odložil je tudi to breme, ter je ostal po vojski le še vodja bonapartistov; vedno je le na to mislil, kako bi se dala zopet republika vreči in cesarstvo mlademu sinu Napoleonovemu postaviti. Sin, prince Lulu, služil je v angleški vojski, ki se je v vroči Afriki s Culukafri pretepavala. Nekega dne, ko je bil prince Lulu z nekoliko drugimi vojaci na ogledavanji okolice, napadli so jih Culukafri in jeli so pušice na nje vsipati. Jedna teh je tudi francoskega prince smrtno zadela. Padel je, z njim pa tudi Rouher na političnem polju, kajti popolnoma se je odpovedal političnemu življenju, ker ni imel več tistega, za kterege je doslej delal in ta je bil Napoleonov sin, ki je bil v daljni Afriki ubit.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 3. febr. („Missa de Requiem“ v stolnici sv. Nikolaja.) Meseca julija lanskega leta je bila stolnica glavnega mesta krasno okinčana. Na knezoškofjskem prestolu si ogledal presvitlega vladarja, pred altarjem pa je opravljal sveto daritev ljubljani vladika Janez Krizostom. S kora se je raz-

legalo veličastno in navdušeno petje, nad katerim je še visoki vladar svoje dopadajenje izrekel. Od tega je preteklo dobrega pol leta in kak spremen v ravno tej stolnici! Nad praznim knezoškofjskim prestolom visi črni baldahin, okrog altarja in po cerkvi so razobešena črna pregrinjala, pod kuplo je postavljen visok katafalk in na njem leži rakev, v kateri počivajo telesni ostanki ravno tistega, zdaj že v Gospodu spijočega premilega vladike. Zopet se sliši s kora petje, a to ni „Missa solemnis“, pač pa „Missa pro defunctis“, to so otožni glasovi, ki se strinjajo v molitvi za verne mrtve, glasovi, ki prosijo Gospoda: „Requiem aeternam dona eis Domine; et lux perpetua luceat eis!“ Kaj ne, besede resne in pomenljive, ki se bodo molile enkrat tudi za naš večni počitek.

„Missa de Requiem“, ki se je pela ta dan na koru, naredila je na nas vtis mirnega in v Božjo voljo vdanega duha brez sentimentalnega plakanja in obupajoč presiljave, izvzemši „Agnus Dei“, kjer se je (mislim da na račun skladbe) pri besedi „requiem“ občutila umetna disharmonija, ktera je pa takoj prešla v prešnje soglasje, ktero nam je na svetu tolikanj drago, in ktero želimo zato tudi dušam v vica. Škoda, da smo pogrešali pri Sanctusu in Benedictusu v tekstu „hosana“ one svete navdušenosti, ktero bi prouzročil cel kor, česar ne morejo posamezni glasovi. To mašo je zložil menda C. Santner, znan cerkveni skladatelj v Solnogradu.

Veliko nam je obetal pretresljivi začetek sekvence „Dies irae“. Ta krepki forte in to odločno izgovarjanje besedi je zbudilo tudi v naših sreih spomin tistega dne, ko bo prišel božji Sodnik „euncta stricte discussurus“, pred čegar očmi ne bo nič več skritega: „Quidquid latet, apparebit: nil inultum remanebit.“ Toda proti koncu te tolikanj veličastne pa tako „neusmiljeno pristrižene“ sekvence začela je ponehovati moč, nastopila je nekaka „letargia“ in še danes ne vemo, ali se je pel zadnji ginljivi „suffragium“ ali ne. Najbolj nam je dopadel offertorium: „Domine Jesu Christe“. Že besede tega krasnega offertoriuma so njemu, ki jih premišljuje, tako pomenljive, da mora reči: To ni človeška izmišljava, ampak tukaj veje duh sv. cerkve. Ako se tak tekst s takim občutkom prenese tudi v glasbo, da skladba takorekoč pokaže v živi podobi to, kar se bere v črki: potem moramo reči, da je skladatelj, kteri nam ni znan, to temeljito razumel in po svojem razumu prav dobro porabil. Pri besedah, quam olim Abrahae promisisti et semini ejus“ so se začeli moški glasovi lepo vzdigovati iz nižave in za njimi v imitaciji alti in soprani vedno više in više: tako da je nas pri poslušnji navdajalo veselo upanje, da se snidemo enkrat vsi skupaj v kraljestvo svete luči, ktero je obljubil nekdanj Gospod pravičnemu očaku in njegovemu zarodu.

Sicer je bilo petje, kolikor smo mogli opazovati, dobro naučeno in ne moremo reči, da bi bili čutili kake nezanesljivosti v glasovih, le basi (škoda za krepke glasove) so bili večkrat pokriti od violona. Ravno zato bi mi, ako bi bilo po naših mislih, ne bili dali ta dan na koru prostora inštrumentom, ampak skrbeli bi bili veliko bolj za vokalno in koralno glasbo. Na ta način bi se bilo dvojce doseglo: prvič bi se bil tekst bolje razumel in drugič bi bilo imelo prednost ono petje, ktero cerkev bolj priporoča. Pa — brez zamere!

Iz Kamnika, 3. febr. Moj namen ni danes politikovati, ampak nekoliko svetu naznaniti, kako lepo nam teče naša mladost. Bila je 2. tega meseca v naši ljubljani narodni čitalnici veselica (s petjem pevskega društva „Lire“ pod vodstvom gospoda A. Stefančiča in z dvema gledališčnimi predstavami), ktera bila je dobro obiskovana. Igrali „Župan“ in „Bob iz Kranja“ ste se prav izvrstno igrali. Res se ne moremo nikdar zadosti zahvaliti našim gospicam in gospodom igralcem.

Naj mi bo dovoljeno nekoliko spregovoriti le splošno o predstavljavcih in sicer:

Naš oče župan, ta je tako izvrstno izpeljal svojo nalogo, da smem reči, da niti od nobenega diletanta ni boljše izpeljave pričakovati bilo! Ali nič slabše se ni skazala Ančka, županova hči; samo nje ljubimec Janez, bil je res pravi Janez, vem, da mi ne bo nikdo oporekel, ako rečem, da g. F. je za vse druge naloge jako spreten, a ravno za to pa ni. G. Grabež, bil je pa pravi original odrtnika, kterege predstavljavec ni mogel boljše izvršiti. Po igri pa je bilo še mnogo prav živahne zabave.

Še enkrat zakličem vsem gospicam in gospodom igralcem: Dobro, le tako naprej!

Z Dunaja, 4. febr. (Dva mrliča. Morilec policaja Blöcha.) Današnji listi naznanjajo, da je na Dunaji včeraj zjutraj ob šestih v 45. letu svoje starosti umrla Josipina Gallmayer, ki je bila ena najbolj znanih in Dunajčanom posebno priljubljenih gledališnih igralk, v Parizu pa je umrl bivši Napoleonov minister Eugen Rouher. Mož je bil svoje dni največjavnejši državnik na Francoskem, in zaradi tega imenovan „drugi“ cesar, a na stare dni omehčali so se mu možgani in umrl je kot bebec.

Iz Draždan poroča list „Dresdener Nachrichten“, da se je koncipist Rössler, braviš popis Blöchovega morileca, spomnil na nekega človeka, ki je z njim služil pri vojaki in bil prav tak, kakor je policija popisala omenjenega hudodelnika. Šel je toraj k policiji gledat njegovo fotografijo ter se prepričal, da Blöchov morilec je njegov bivši tovariš, korporal Stellmacher, ki je z njim služil v saksonskem grenadirskem polku št. 101. Tudi drugi tovariši, ki so bili z njim pri vojaki, so neki spoznali njegovo podobo in hočejo priti na Dunaj, da se osebno prepričajo, je li res on ali ne. Doma je neki v Grottkanu v Šleziji ter se je izučil čevljarstva. Služil je najprej kot vojak v pruski vojni, pozneje je prestopil k saksonski armadi, pa ne dolgo potem pobegnil v Švico. Naša policija še nič ne vé, da bi bili neznanega morileca kje spoznali, toliko sem Vam pa pisal že zadnjič, da ga jezik razodeva za Saksonca.

Domače novice.

(Pri seji centralnega odbora kmetijske družbe) 3. t. m. se je sledeče obravnavalo: Pozdrav predsednika in novih odbornikov. Za enega učenca podkopske šole se dovoli iz lastne blagajnice 50 gold., ker bi drugače ne mogel nauka se udeleževati.

Ministerstvo kmetijstva je vlado prašalo, kako in kje bi se dale napredovalne kmetijske ljudske šole po deželi osnovati. Deželna vlada je prašanje izročila g. Kramarju, da izreče svoje nasvete. Gospod Kramar je nasvetoval 53 krajev kot pripravne za take šole. Deželni vladi se to preveč zdi in sicer zaradi več vzrokov.

Takim šolam bi bilo treba dobrih učiteljev, pripravnih učilnih pripomočkov in izglednega zemljišča. Kako pa je mogoče že letos vse to oskrbeti? Zato je vis. dež. vlada kraje skrečila na polovico, ter imenovala 28 pripravnih krajev. Ker bi bilo za začetek tudi to preveč (za vsako tako šolo se mora najmanj 100 gld. stroškov računati), tedaj je skrečila število šol še za polovico, ter imenovala 13 krajev, in sicer: Št. Peter (Notranjsko), Senožece, Unec, Vrhnika, Šmarja, Ribnica, Trebnje, Št. Peter (Rudolfovo), Črnomelj, Krško, Mengeš, Gorje na Gorenjskem.

Došel je poziv za vdeleževanje občnega zbora gojzdarov (Forst-Congres) po poslancu, ki je sklican na Dunaj 13. marca tekočega leta. Ker se bode tam posvetovalo, o marsičem, kar globoko v kmetijstvo sega, ter tudi našo deželo zadeva, n. pr. vrvanje hudournikov, je centralni odbor sklenil udeleževati se, dasiravno ni brez stroškov, blagajnica pa suha, ter je zastopanje izročil g. dr. Poklukarju.

Štajarska kmetijska družba je sklenila na više kraje predložiti peticijo zaradi prevelike užitnine, ter vabi tudi centralni odbor se pridružiti.

Podružnica v Št. Juriji na južni železnici prosi 10.000 bekovih sadik, ker imajo mnogo močvirnih krajev. Reč se je odstopila g. Gollu.

Minister kmetijstva naznanja, da bode vlada za povzdigo kmetijstva zanaprej oddajala gnojno sol in sicer za lastne stroške in 15 krajcarjev posebej za meterstot.

Srenja Jablanice (Notranjsko) prosi za podeljenje mesečnih knjig brezplačno, kar se ji dovoli.

Zadnjič je bilo nekaj novih udov sprejetih, nekaj časnikov naročenih ter sklenjeno, da pristopi naša kmetijska družba kranjska k novi sirarski družbi na Avstrijskem (predsednik grof Dürkheim) ter vzame 1 delež za 100 gld.

G. Pirc, novoizvoljeni tajnik, prične svoje delovanje danes 5. februarja tek. leta.

(Pasažirja zgubil.) Včeraj popoldne je peljal izvošček (fijakar) gospo P. po Bregu. Pred tamošnjim ovinkom spne se gospa pokonci, da bi vozniku nekaj povedala, a voz se zasukne in gospa zleti v blato na tla. Konj, menda čuteč, da ima manj vleči, potegne še nagleje in voz drči naprej, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo. Tako izvrženi gospej hitita

na pomoč brž dva navzoča gospoda in jo spravila na noge; ker se je pokazalo, da se gospej — menda zavoljo njene precejšnje životnosti — ni nič drugega zgodilo, ko da se je po strani, na katero je padla, prišlo nekaj cestnega blata, se je začela smejeti najprvo sama, potem pa tudi drugi, ki so v tem tje prišli. In ker je tudi izvošček, akoravno že precej daleč oddravlja, menda po ljudeh opozorjen zapazil svojo „zgubo“, vrnil se je in pobral svojega zgubljenega pasažirja, ter odpihal mrmraje, da se mu kaj tacega pač še ni primerilo. „Meni tudi ne“ — je rekla dobrovoljno gospa in tako se je ta prizor končal brez hudih nasledkov, le ljudje si ga pripovedujejo in se smejejo.

(O prekupovanju živeža) po tukajšnjih branjevcih in branjevkah od kmetov in kmetic se slišijo posebno od manj premožnih stanov še zmiraj hude pritožbe. Še zmiraj lovijo ti ljudje prinaševalce vsega živega in mrtvega živeža, posebno sočivja, povsod pred mitnicami, po ulicah, cestah in trgih in potem meščanski kupovalec mora take reči skoro še enkrat tako drago plačevati. Ali bi našemu mestnemu starešinstvu vendar ne bilo mogoče najti kake poti, po kateri bi se ta res skeleča zadeva zboljšala na prid kupovalcem in prvotnim prodajalcem.

(Sl. vodstvo deželne bolnišnice) nam je poslalo sledeči popravek: „V listu dne 1. februarija 1884 se nahaja pod rubriko „domače novice“ notica zaradi poškodovanega paznika Švab-a, da v bolnici — ponoči prinešen — ni dobil precej zdravniške pomoči. Ta izjava ni drugega nego laž, kajti omenjeni Švab še ni bil slečen, in že sta bila — kakor je konstatirano — dva zdravnika pri njem ter mu delila potrebne pomoči. Podpisano vodstvo prosi to popravilo gori navedene notice v prihodnji list „Slovenca“ sprejeti in pristaviti tudi to, da sploh vsaki bolnik v bolnici dobi vselej in o pravem času potrebne zdravniške pomoči.“

Mi pravični želji slavnega vodstva srčno radi vstrežemo, zoper očitane laži se pa zavarujemo, ker ni nikjer določeno izrečeno, da ranjenec v bolnišnici ni zdravniške pomoči dobil, temveč mislimo, da je naš poročevalec z ozirom „tudi tukaj“ mislil naznačiti kraj pretepa in pozni čas, kar nam tudi naslednje besede „kakor po navadi“ spričujejo. Nekoliko dvomljiv je pač izraz, kar se v naglici lahko pregleda; tedaj brez zamere!

(K obedu pri g. dež. predsedniku) bilo jih je 26, ne 60, kakor smo včeraj poročali, povabljenih.

Razne reči.

— Umrli sta č. gg. Janez Klapšič, roj. v Krašnji l. 1800, mašnik l. 1830, župnik v pokoju v Trzinu, in g. Blaž Wombberger, roj. v Cerkljah l. 1809, mašnik 1834, duhoven pastir na Primskem pri Kranji.

— Moravski Čehi prišli so na Svečnico v zlato Prago v česko narodno gledališče po severozapadni železnici. To popotovanje ima velik pomen iz tega ozira, ker je zapadna Morava posebno na severu v veliki nevarnosti pred germanizacijo, in ondašnjim Čehom prav silno treba pravne podpore, da jim ne zamre narodno čutstvo. Čehi so jih pa tudi po stari slovanski navadi gostoljubno sprejeli ter jim vrh tega tudi še vse znamenitost zlate Prage razkazali.

— 6036 goldinarjev vplačali so l. 1883 tržaški gostilničarji redarstvenemu ravnatelju, da jim je tu pa tam podaljšalo policijsko uro pozno v noč ali pa tudi do sivega jutra. Lepa svota, za katero človek zdravje in premoženje zapravlja.

— Česa se prebrisane glavičice vsega ne domislijo! Nek O. Baur jel si je izmišljovati in sestavljati pisma, kakor bi jih bil Hugon Šenk svojim sorodnikom pisal. Tista pisma je Baur potem za lep denar nekterim dunajskim listom prodajal. Sleparija pak je prišla na dan in moža so k deželni sodnji povabili, kjer se bodo še več časa razgovarjali o tej zadevi. „Politik“, po kateri smo to vest posneli, nič ne pové kraja, ali v Pragi ali na Dunaji.

— C. kr. pomorska eskadra obstoječa iz oklopnice „Lissa“, „Tegethoff“, „Habsburg“ in „Ferdinand Maks“ vadi se ob najslabšem vremenu na vihnem morju dan na dan v taktičnih vajah. Zapovednik je kontreadmiral pl. Pittner. 25. t. m. vežbali so se v jadranskem morju blizu otoka Vis, kjer se je leta 1866 viceadmiral Tegethoff lovorov venec pridobil. Mornarica dobila bo za pomorsko vojsko mitraleze popolnoma nove konstrukcije, ki so menda posebno pogubonosne.

— Nesreče na morji. Iz Trsta se naznanja: Barko „Slaviasko“ so zapustili, t. j. morali zapustiti na odprtem morju na potu iz Nataja v Halifax. Po-

morščaki so se rešili. Barka „Coiet“, kapitan Matkovič, se je razbila na potu iz Haiti v Falmouth; kapitan, krmar in en pomorščak so se rešili. Brigantina „Giorgio“ je na potu iz Trsta v Pinej začela goreti. Ladija in blago ste zgoreli. Pomorščaki so se rešili.

— Hugon Šenk tožil je zdravnikom, da je vsled strašnih sanj, v katerih ga nedolžno pomorjene žrtve nadlegujejo, silno razburjen, in je prosil, da bi mu morfija zapisali. Morfij namreč je neke vrste strup, ki človeka omami in v trdno spanje zaziblje, če se ga pa preveč vzame, se pa tudi lahko na večno zaspi po njem. Zdravniki so mu iz ravno tega vzroka prošnjo odbili, ker se boje, da bi Šenk strupa ne nabiral in kadar bi ga že zadosti imel, si ne zaval.

— Iz Bosne, Hercegovine in sosednje Dalmacije javijo se v poslednjem času po večkrat precej silni potresi, zaradi katerih je ljudi že skrbeti jelo. 26. t. m. javi se tak 5 sekund traja-joč potres iz Dalmacije, kjer se je okoli polnoči čutil in ljudi v velik strah pripravil.

— V Rimu je umrl kardinal Bilio.

— V Petrogradu delajo kanal, ki bo mesto naravnost z morjem vezal in tako rusko prestolnico, ki ob skrajnem finiškega zaliva leži, spremenil v pomorsko mesto.

— Katoliški misijon v Chartumu rešil se je s pomočjo diplomatičnih agentov Francoske, Avstro-Ogerske in Laške iz Chartuma v Assuan, kjer ga je apostolski namestnik Sogaro sprejel. Backer paša pomika se z 1600 možmi iz Suakima proti Trinkitatu; za sabo ima pa še 2000 mož, ki bodo skupno Tokar osloboditi skušali.

— Na Angleškem imeli so minuli teden tako silen vihar, kakoršnega že od leta 1792 ne pomnijo. Napravil je silno veliko nesreče, kajti razbil in potopil je mnogo ladij in potonilo je več ljudi. Pri otoku Arran razbilo se je 13 jadrnic. Strašan je bil prizor, ko se je jadrnica „Juno“ borila z brezimi valovi, kateri so jo ob skalno obrežje vrgli in razbili. Iz luke ji gré manjša ladjica s pomorščaki na pomoč. 15 ljudi viselo je med vrvejem, ki so iz vseh moči na pomagaj klicali in vendar zastoj, kajti valovi dvigali so se tako divje in visoko, da si ladjica ni upala toliko blizu, da bi ji bilo mogoče nakanjeno rešitev izvršiti in — vrniti so se morali. Ko prazni v luko priveslajo, prične jih množica zmerjati, ter jim malomarnost in strahopetnost očitati in nekaj gospodov se je ravno odločilo, da se popeljejo sami na rešilno delo, kar se pripelje parnik v luko, ki žalostno vest prinese, da so valovi razbito ladijo že pokopali z ljudmi vred.

— Trdne hlače. „Čakaj ti smrkovec, jaz te bom naučil hlače nositi“, huduje se oče nad svojim sinom, kojemu je kolenček skozi rujavo hlačnico radovedno gledal. „Moj oče in jaz sva jih nosila in oba sva jih dosti imela, komaj sem ti jih pa predelal in nisi še dobrih štiri in dvajset ur v njih, pa si jih že razdjal.“

Telegram „Slovenca“.

Dunaj. 5. febr. V državnem zboru vtemeljuje ministerski predsednik predlogo o izjemnih naredbah kazaje na rogovilenje stranke anarhistov, na umor dveh policijskih oseb, razširjanje ščuvajočih (puntarskih) spisov med delavci, v katerih se oznanjajo najsilovitejši koraki in prekuc javnega reda. Nalog redarstva, ki z največjo požrtvovalnostjo deluje v svojem poslu, je najtežji; tu ne gre za posamezne prigodke, tla so daleč na okrog spodrita.

Najviša sodnija se zavoljo teh razmer ni kar nič premišljevala, brez vsakega pridržka privoliti v to, da se porotne sodbe začasno vstavijo. Akoravno daje povod k tem naredbam le mal del prebivalstva, morala je vlada za splošno varnost poprijeti se postavno zapovedanih izvanrednih sredstvih, ktera bo rabila pač z največjo resnobljostjo, pri tem pa ne segala čez svoj namen.

Akoravno se tudi po drugih krajih cesarstva kažejo reči, ki vzbujajo nemir in zavoljo katerih je treba vse pozornosti gospodsk, je vlada svoje izjemne navedbe omejila le na kraje v ukazu zaznamovane, ker se tam čuti posebna nevarnost zavoljo anarhistnih rovarij, dokazana po hudodelstvih zadnjega časa.

Tuji.

1., 2. in 3. februarija.

Pri **Maličih**: Mirosl. Lier, iz Magdeburga. — Karl Witte, stavb. mojster, iz Magdeburga. — Josip Wario, lekarnar, iz Idrije. — Bern. Grünhut, kup. potovalec, iz Grada. — Karl Martinak, e. k. sodn. pristav, z Vrhniko. — Slavoljub Hajne, e. k. vradnik, iz Ribnice. — Karl Chersallier, zasebnik, iz Reke. — Rud. baron Rehbach, e. k. polkovnik, s soprogo, iz Ljubljane. — S. Löwy, kupec, z Dunaja. — Adolf Blüh, kup. potovalec, z Dunaja. — Aleksander Ecker, kup. potovalec, iz Stockeraua. — Janez Novak, knjigovodja, iz Mengša.

Pri **Stonu**: Kaufmann, kup. potovalec, z Dunaja. — Vilj. Otto, kup. potovalec, iz Grada. — Ant. Domladič, kupec, iz Bistrice. — Ščitomir Vilhar, kupec, iz Prezida. — Leopold Breecelnik, iz Ljubljane.

Pri **Tavčarji**: Otton princ Windischgrätz, z odgojiteljem, z Dunaja. — Ludovik Sevar, iz Novevasi. — Jakob Spisil, žitni kupec, iz Siska.

Pri **Virantu**: Marija Bruder, častn. vdova, s hčerjo, iz Maribora. — Josip dr. Freidl, e. k. auskultant, iz Krškega.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josip Buhl, monter, iz Avgsburga. — J. Wiplinger, kup. potovalec, z Dunaja. — Avgust Nasico, agent, iz Trsta. — P. Tschabuschnigg, vradnik, z Dunaja. — R. Reithoffer, s soprogo, z Dunaja. — Karl Franik, ravnatelj, s soprogo, z Dunaja. — Janez Seman, iz Linca. — J. Kušar, iz Ljubljane.

Dunajska borza.

4. februarija.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl.	—	kr.
Sreberna	80	45	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	100	70	—
Papirna renta, davka prosta	94	35	—
Ogerska zlata renta 6%	121	55	—
„ 4%	89	80	—
„ papirna renta 5%	87	55	—
Kreditne akeije	160 gl.	308	20
Akeije anglo-avstr. banke	120 gl.	115	75
„ avstr.-ogerske banke	—	849	—
„ Länderbanks	—	114	—
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	—	620	—
„ državne železnice	—	317	60
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	—	227	75
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	123	50
4% „ 1860	500	136	50
Državne srečke iz l. 1864	100	171	75
„ 1864	50	171	50
Kreditne srečke	100	172	75
Ljubljanske srečke	20	23	—
Rudolfove srečke	10	20	—
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	—	106	—
„ Ferdinandove sev.	—	105	—
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	—	104	—
London	—	121	19
Srebro	—	—	—
Ces. cekini	—	5	70
Francoski napoleond.	—	9	61
Nemške marke	—	59	25

Imamo jo!!!

Po vstrajnih študijah posrečilo se je dr. pl. Bedenu izumiti

pomado za lase,

o kateri se lahko z dobro vestjo reče, da je na svojem mestu. V čisto kratkem času po tej pomadi priraste gosta in krepka brada, kakor tudi lasje; zabranjuje pa tudi izpadanje las. Izumnik je porok za brezpopojen uspeh.

Steklenica velja 2 gl. a. v.

Edina prava se dobi pri izumniku dr. pl. Beden-u v Pragi, Salmove ulice šte. 7, kamor je treba denar predposlati.

Čujte in strmite!

Velika tovarna za anglo-britansko srebro prišla je na kant, in prodaja svoje izdelke pod ceno. Kdor pošlje 8 gl. 70 krajcarjev, ali pa si po poštnem povzetju naroči, prejme lepo dovršeno namizno orodje za obedo in za po obedu iz pravega anglo-britanskega srebra, ki je poprej veljal 40 goldinarjev. Za 10 let jamči se pisмено, da ostane namizje belo

- 6 namiznih nožev z izvrstno jekleno klino,
- 6 vilic iz anglo-britanskega srebra,
- 6 težkih žlic iz anglo-brit. srebra,
- 6 manjših žličic in anglo-brit. srebra,
- 1 težka zajemalka iz anglo-brit. srebra,
- 1 posnemača za mleko iz anglo-brit. srebra,
- 6 izvrstnih podložkov za nože iz anglo-brit. srebra,
- 6 težkih žlic za sladoleđ iz anglo-brit. srebra,
- 6 vilic za po obedu iz pravega anglo-brit. srebra,
- 1 izvrstno škrinjico za poper ali pa sladkor,
- 6 lepih kupie za jajca,
- 6 finih žličic za jajca iz anglo-brit. srebra,
- 1 krasen plošček (taso) 30 centim. dolgo iz pravega anglo-britanskega srebra,
- 1 fino cedilo za té in čaj,
- 2 lepa svetilnika za salon,

61 komadov.

Za dokaz, da moje naznanilo ni sleparija, se tu javno zavežem, da vzajem blago nazaj, komur bi ne vgažalo, toraj ga lahko vsado brez zgbue naroči.

Komur je toraj na tem ležeče, da dobi dobro blago v roke, obrne naj se, dokler je še kaj blaga, s polnim zaupanje do

J. H. Rabinowicza na Dunaji,

Central-Dépot der Anglo-Brit. Silberfabrik,

II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prah za navedeno namizje se dobiva pri meni po 15 krajcarjev v škatljicah.

Podružnice: v Parizu in Londonu.

(3)

Kupčijski pomočnik (komí)

dobro izurjen v manufakturski kupčiji se sprejme pri A. Pogačniku v Cirknici. Dobiva vse prosto in plačo po dogovoru.

(2)

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.